

om at komme til dette bestemte Sted, gør, hvad han kan, for at faa Embedet, og saa bliver han kaldet — men ikke mod sin Villie. Hvis han fortryder det, ja saa kan han give Afkald paa Embedet. Ingen Lærer er tvungen til at blive i sit Embede, selv om Forældrene nok saa meget ønsker det. Hvis en Lærer bliver ked af at være paa et Sted, og han ikke synes, han har den Jordbund eller Tillid hos Befolkningen, som han mener er nødvendig for ham, eller dersom han synes, et andet Embede er større og bedre lønnet, har han Ret til at søge derhen, naar som helst han vil, selv om ogsaa Skoledistriktets Beboere nok saa meget beder ham om at blive.

Dette er altsaa Lærerens Stilling. Han vælger selv; han vælger, naar han vil dertil, og naar han vil derfra. Hvad er saa Forældrenes Ret? De har Ret til at indstille blandt Ansøgerne, men de har ikke Ret til at kalde. Det skal Skoledirektionen. Forældrenes Ret indskrænkes altsaa dertil, at de har Ret til blandt Ansøgerne at indstille 3, hvoraf Skoledirektionen kan tage, hvem den vil, og undertiden faar Forældrene ikke den, de mest ønsker, men tværtimod den, de mindst ønsker blandt de indstillede. Naar de da har faaet Læreren beskikket, hvad er saa Forældrenes Ret? Efter den nævnte § 8 kan de, naar $\frac{3}{4}$ af Sogneraadet og $\frac{3}{4}$ af Skolekommissionen udtaler sig derfor, med Tilslutning fra Befolkningen kræve en ubrugelig Lærer fjernet.

Nu vil jeg nok spørge hver uheldet Dømmer, hvem af disse to Parter der har den største Ret. Jeg tror ikke, at Lærerne lige saa lidt som andre vil benægte, hvad jeg sagde før, at den stærkest interesserede Part er Forældrene, som har Børn i Skolen, men at de ikke des mindre har langt mindre Magt og Indflydelse end Læreren. Naar man har sagt, at Forældrene her var baade Anklagere og Dommere, vil jeg spørge: Hvad er det dog for en Paastand? Her er jo slet ikke Tale om en anklagende eller dømmende Myndighed. Her er Tale om at opsigre et Arbejdsforhold, hvorfor der ikke længere er Betingelser til Stede. Det er det, der sker, naar en Lærer afskediges i Henhold til denne Paragraf. Hvad vilde De sige, dersom jeg f. Eks. havde en Bestyrer hjemme eller en Karl eller en Pige, som jeg ikke syntes om at beholde længere, og jeg saa sagde den paagældende op til Skiftetid? Bliver vedkommende saa dømt? Er det en Dom, og er jeg Dommere? Nej, man opsigter kun et Arbejdsforhold; det er simpelt hen det, der sker. Hvis en af de Herrer Lærere har en Barnepige og ikke er tilfreds

med hende og siger hende op til at rejse til Skiftedag, hvad vilde han saa svare, dersom man sagde til ham: Ja, men Kære, det er ikke noget, De bestemmer; Borgmesteren skal undersøge, hvem der er Skyld i, at I ikke kan arbejde sammen, om det maaske er Læreren eller hans Kone, der har Skylden, i saa Tilfælde skal han pænt beholde sin Barnepige. Det vilde De dog vist finde ret urimeligt. Her er ikke Tale om at dømme. Her er hverken anklagende eller dømmende Myndighed, her foreligger en Opsigelse af et Arbejdsforhold, som der ikke længere er Betingelse for.

Det ærede Medlem fra Holbæk (Nøhr) udtalte, at det kunde være ret haardt for Læreren at blive kastet paa Gaden og ikke have noget at leve af, navnlig for en yngre Lærer, der ikke har Betingelser for at faa ret stor Pension og maaske slet ikke faar nogen Pension. Det indrømmer jeg. Det er haardt, hvis det sker, men det sker heldigvis kun sjældent og vistnok ikke ufor-skyldt. I hvert Fald foreligger der endnu intet om, at det nogetsteds er sket ufor-skyldt, skønt Loven nu har virket i 5 Aar. Jeg skulde dog ikke være tilbøjelig til at gaa med til en Ændring i Retning af at hjælpe den, hvem noget saadant overgik, økonomisk. Det ligger saa langt fra mig at ville være haard mod Lærerne. Jeg har ingen Grund dertil. Jeg har ingen skole-søgende Børn, men jeg har en Svigersøn, der er Lærer, og en Datter, der er Lærerinde, saa jeg har ingen personlig Interesse i at være haard mod Lærerne.

Der har været skrevet noget i Bladene herom, og jeg for mit Vedkommende har ogsaa skrevet en Artikel eller rettere to i Bladene paa min Egn. Efter at min første Artikel var fremkommet, skrev en Lærer Hammer fra Skelskøregnen et Svar derpaa. Jeg skal bemærke, at denne Lærer Hammer var blandt Underskriverne paa den Protest, der er indsendt til Rigsdagen paa Foranledning af Danmarks Lærerforening, altsaa er en af dem, der kræver en Ændring i den bestaaende Lov. Efter at have læst min Artikel skrev han et længere Svar under dette Motto: Forældrene skal beholde deres Ret til at afskedige en uduelig Lærer, men Læreren skal paa den anden Side sikres økonomisk; og han fremkom da med et Forslag i Form af en Forespørgsel til mig om, hvorvidt jeg vilde være med til at stemme for en saadan Ændring som den, han tænkte sig, gaaende ud paa, at enhver Lærer eller Lærerinde, som blev afskediget i Henhold til § 8, havde Ret til at indanke sin Sag for Ministeren; hvis denne da fandt, der